

Remissvar – Agenda 2030-delegationens slutbetänkande

Pensionärernas Riksorganisation, PRO, välkomnar och instämmer i allt väsentligt i delegationens bedömningar och förslag. Vi vill då särskilt betona följande.

Avsnitt 4 om Sveriges åtagande kräver handling. - Agenda 2030 är en sammanhängande målstruktur som förenar många olika perspektiv. Den kan bara genomföras i samverkan mellan många aktörer i olika sektorer och på olika samhällsnivåer. PRO menar att regeringens **fortlöpande förankring och en sammanhållande kraftfull styrning är nödvändig för genomförande**. Vi instämmer i delegationens förslag att Sveriges genomförande integreras i ordinarie styrning och processer.

- Agendan må vara tidsbegränsad, men är samtidigt en etapp mot en vision, som ska leva vidare efter år 2030. Det krävs därför **uthållighet och att regeringen motverkar att Agendan blir föremål för polariserande partipolitik**.

-PRO vill särskilt betona den genomgående principen i Agendan att **ingen ska lämnas utanför, vare sig det gäller resultat av utvecklingen eller människors delaktighet i den**. Inte sällan förbises den sociala dimensionen eller ges den mindre vikt i samhällsutvecklingen och därför bör strävan efter social hållbarhet ges extra uppmärksamhet. Att inte lämna någon utanför betyder förstås också att ha en bred delaktighet också i själva processerna kring Sveriges arbete med Agenda 2030.

- PRO understryker att Sverige har förutsättningar och ett **stort ansvar när det gäller att bidra till det globala genomförandet av Agenda 2030**.

Avsnitt 6 om En kommitté för förslag och uppföljning. – (6.1) PRO stödjer delegationens förslag och menar att all erfarenhet visar att det **krävs en fristående funktion för att stimulera, driva på, följa upp och reflektera** för att en sådan här komplex, allomfattande och visionär ambition som Agenda 2030 ska ha livskraft och genomslag. I kommittén behövs kompetens från olika delar av samhället på roterande mandat och med ett effektivt kansli. Delegationen för Agenda 2030 har med sitt arbete själv utgjort ett utmärkt exempel på en inspiratör och pådrivare.

Avsnitt 9 om Stärkta förutsättningar för lokal och regional nivå. - (9.1) PRO instämmer till fullo i delegationens fokus på kommuner och regioner, som har en stor del av ansvaret för

genomförandet av Agendan och är ofta viktiga som motor och nav för samverkan med andra aktörer. De behöver få förutsättningar och kapacitet att leva upp till Agendans mål. Bland utmaningarna nämns den demografiska utvecklingen med en växande andel äldre i befolkningen. Vi vill här särskilt lyfta fram **regioners och kommunernas roll när det gäller att verka för Agendans jämlikhetsprincip**.

Avsnitt 10 om Forum för dialog. – (10.1-2) PRO vill betona behovet av återkommande forum för **nationell, regional men också lokal dialog** för att åstadkomma ett över tiden levande engagemang, växande åtaganden och effektiv samverkan mellan sektorer och nivåer. Här behöver regering, region och kommuner ordna möten mellan aktörskretsar i civilsamhälle, det offentliga, näringsliv och akademi så att synsätt och infallsvinklar bryts, erfarenheter korsbefruktas och målkonflikter angrips.

- PRO instämmer i att det behövs ett nationellt forum i samband med en samlad rapportering om det svenska genomförandet till FNs högnivåforum för hållbar utveckling. PRO är självklart positiv till delegationens förslag att de som traditionellt har svårt att få tillgång till ordinarie samråd ska bjudas in att delta. PRO understryker att äldre är just en sådan grupp som ofta är glömd och tyst. Därför **behövs äldres röst och perspektiv**. Delegationen påkallar ett generationsperspektiv och lyfter fram de ungas delaktighet och röst, vilket är bra. När det gäller själva rapporteringen till HLPF vill dock PRO vidga det perspektivet till att omfatta **ett livscykelperspektiv** som uppmärksammar utvecklingen för människor i alla åldrar.

- PRO menar att det **behövs fora lokalt för att fånga upp civilsamhällets alla olika föreningar och engagerade människor**. Om det är ett gemensamt ansvar att genomföra Agendan gäller att fortsatt skapa gemensam förståelse och engagemang för att alla människor behövs för en hållbar utveckling. PRO t ex har över tusen lokala föreningar över hela landet som på olika sätt bidrar eller kan bidra till en hållbar utveckling i Sverige och globalt.

Avsnitt 13 om Civila samhällets roll i genomförandet. – (13.1-2) PRO välkomnar delegationens syn på civilsamhället och dess olika roller i genomförandet av Agendan. Vi vill särskilt betona **civilsamhällets otaliga nätverk och möjligheter att kommunicera, folkbilda, mobilisera och organisera för att skapa engagemang och uppslutning kring Agenda 2030 bland människor inom alla tänkbara verksamheter**. PRO lämnade därför 2018 tillsammans med många andra organisationer varandra och regeringen en avsiktsförklaring om att aktivt verka för Agenda 2030 och dess genomförande.

- (13.3-4) PRO instämmer i att stat, regioner och kommuner har en uppgift i att underlätta, stödja och **finansiellt bidra till civilsamhällets organisationer** för Agendans genomförande. (13.3) Vi instämmer med att sådan bidragsgivning bör vara långsiktig och mindre detaljstyrd. Det är viktigt att värna och respektera civilsamhällets självständighet.

Avsnitt 15 om Att kommunicera Agenda 2030. – (15.1) PRO menar att det är viktigt att utveckla **ett etos kring en global hållbar utveckling- socialt, ekonomiskt och miljömässigt** som bär långsiktigt och efterhand engagerar alltfler samhällsaktörer.

- Det är angeläget att fortsätta skapa **igenkänning och sammanhang** vad gäller Agendans komplexa innehåll och då bland annat **bygga på den grafiska kommunikation som redan tagits fram** och som fungerar både globalt och lokalt.

-Vi vill också framhålla vikten av, att utöver att stat, region och kommun rapporterar, **också företag, organisationer och andra samhällsaktörer motiveras att bidra med sina berättelser om framsteg och utmaningar från sina olika verksamheter**, för att komplettera helhetsbilden, inspirera och se nya samverkansmöjligheter.

A handwritten signature in blue ink that reads 'Christina Tallberg'.

Christina Tallberg

Ordförande

Pensionärernas Riksorganisation